

Månadsblad

Månadsbladet nr 6

Januari 2023

Årgång 33

Utgiven av Lerum RKs Informations & PR kommitté
Ordförande/Redaktör: Magnus Bolle, magnus.bolle@telia.com
IT samordnare: Ronny Terbrant, ronny.terbrant@telia.com
Medarbetare: Ulla Alvermalm, Sture Larsson, Lars Ohrås,
Sven-Olof Pettersson och Lars Zetterström.
Hemsida: lerum.rotary2360.se

President Lars-Peter har ordet:

Jag slog upp ordet logaritm på nätet. Wikipedia gav den, för mig, helt självklara förklaringen "Logaritmen inom matematiken är den inversa funktionen till exponentiering" Så är alltså att logaritmen för ett tal a är den exponent x till vilket ett givet tal, med basen b , måste upphöjas för att anta värdet a : $a=b^x$.

Det självklara, för mig, med många förklaringar inom matematiken är att jag ej förstår dem. Vad jag däremot förstod att logaritmnernas uppfinnare anses vara skotten John Napier (1550-1617).

Vadan detta, närmast yrvakna, intresse för logaritmer? Förklaringen är tämligen enkel och självklar. Jag har under januari varit på två begravnings-/minnesstunder för två olika körkamrater och igår, lördag var det under just en sådan jag kom att tänka på tiden och dess gång. Vi talade om hur vi upplevde att tiden formligen accelererar genom våra liv. Om hur svårt det är att urskilja de gångna dagarna i efterhand, ej de som ligger i vår barn- och ungdom, men alla dessa som passerat efter fyllda 50, för att inte tala om efter 60. Det enda sätt jag fann att visualisera det hela var parallellen med en logaritmisk skala. Mitt liv kan jag nog enklast se utritat på en lin-logskala, såsom jag minns den från 70-talets gymnasiematematik.

Januari, en månad som just passerat och det tog ingen längre tid och visst får det i alla fall mig att frukta hur snabbt kommande månader skall passera. Vad hände egentligen i vår klubb under denna, snart passerade, januarimånad 2023?

Vi startade med ett styrelsemöte inför vårsången och kunde tryggt konstatera att verksamheten fungerar bra, att ekonomin är stark och att vi upplever att vi är intressanta. Varför skulle vi annars ha så god närvaro och engagerade deltagare under våra veckomöten?

Veckan därpå genomförde vi årets första veckomöte och fick lyssna till Mats Jansson (Konsthantverk på Näås, mm) som höll ett personligt, intressant och väldisponerat föredrag om sig själv, hans egen roll i kulturen och om de verksamheter han är inblandad i. Mötet därpå följde kommunstyrelsens ordförande, Victor Lundblad (m), även detta bra, väldisponerat och intressant. Nu har vi precis lyssnat på ett föredrag av Birgitta Waldenborg, "Industriarvet i Säveåns dalgång" och än en gång känner jag att vår programkommitté träffat rätt. Kanske är jag färgad av mitt stora lokalhistoriska intresse, men det gäller i så fall merparten föredragen jag fått mig till livs.

Vi är bra, vi är intressanta, vi är relevanta och det är trevligt hos oss! Varför inte ta med var sin gäst och låta fler få upptäcka oss? För ju fler vi är.....

Lars-Peter Forsberg

Falkenbergsrevyn 7 januari 2023

Förväntansfulla Rotarianer med respektive och några andra närstående äntrade Resemakarns buss i Lerum dagen efter Trettondagen, på fjortondagen med andra ord, för att bese Falkenbergsrevyn i just Falkenberg. På vägen ner plockade vi upp herrskaper Zacharoff, så att vi blev 46 stycken till slut. Frukost serverades i flygande fläng av herrar Blom och Gabrielsson, både gott och närande. Väl framme tog bussen oss direkt till Hermans krog där vi fick en riktigt god varmrätt plus en del varierande dryckhjom.

Herr Jägermeister själv i egen hög position!

Stämningen var hög redan på restaurangen och efter en kort busstur klev vi in i teatern och där blev den om möjligt ännu högre. Fantastiskt hög nivå på både musik och skådespeleri. Många skratt och kanske en liten tår när Sven Melander hyllades för sin livsgärning i ett finstämt nummer.

Men allt har ett slut och efter ett par timmar med mycket skratt, ja många var nog ganska utskrattade. Satte vi oss i bussen för hemfärd.

Eftersom vi var så nöjda beslutade Kamratskapskommittén direkt att boka nästa år igen.

Efter en behaglig hemresa i regnblasket var vi hemma i Lerum igen straxt för åtta på kvällen.

Sen var det som vanligt igen men många trevliga minnen har vi kvar.

Magnus Bolle

Veckomöte nr 19 den 17 januari 2023

Kulturen i Lerum

Mats Jansson

Närvarande vid kvällens möte var 36 medlemmar vilket ger 56%, samt en gäst, vår föredragshållare Mats Jansson.

Dagens mat bestod av en köträtt samt svampsås, potatis och grönsaker. Vidare serverades som vanligt lättöl och vatten. Röster från medlemmarna signalerade att maten smakade gott.

Presidenten öppnar dagens möte och hälsar medlemmar och vår gäst välkomna och vi får en sedvanlig historik om den 17 februari. Denna dag 1929 presenterades det första avsnittet av Karl Alfred, 1945 arresterades Raul Wallenberg i Budapest, 1969 gav Led Zeppelin ut sitt första album, 1885 föds Ludde Gentzel som var en stor komiker samt Edvard Persson 1888.

Så var det dags att fira de Rotarykamrater som fyllt år. Då det varit många helger sedan förra mötet hade vi riktigt många att gratulera denna kväll. De som fyllt år var Åke Lagerqvist, Claes-Göran Wahlgren, Gunnar Mattsson, Ronny Terbrant, Magnus Lansenfeldt och sist men inte minst Lars-Olof Ekerborn. Vi hurrade och sjöng för jubilarerna och sedan blev det trängsel vid bössan. Gunnar Mattsson som fyllt 80 år begärde ordet och meddelade att till hans födelsedag hade det samlats in 3700 kr som går till ett nytt brunnprojekt för rent vatten i Afrika.

Presidenten tackade för initiativet som applåderades.

Vår klubbmästare Arne Gabrielsson fick därefter ordet och meddelade då att vår förre medlem Kurt Olssons begravning blir nästa tisdag klockan 10.30 i Lerums Kyrka. Kurt Olsson var President i klubben på 70-talet och var en av de första medlemmarna när klubben bildades. Arne Gabrielsson och Lars-Olof Ekerborn kommer att delta vid begravningen. Om det är någon annan i klubben som vill delta göres anmälan till Lerums Begravningsbyrå.

Presidenten passade på att tala om att han nu går in i andra halvlek av sitt presidentskap och ville därmed tacka alla som ställer upp så fint i våra olika aktiviteter och projekt. Han riktade sig då speciellt till årets Julfest, som han tyckte var mycket fint och trevligt arrangerat. Detta kan vi alla absolut instämma i. Slutligen fick vi uppmaningen igen att ta med gäster, gäster till våra klubbmöten. Vi behöver fylla på med fler nya medlemmar!

Så blev det dags för vår föredragshållare Mats Jansson, konst och kultur i Lerum. Mats är med och driver verksamheten Nääs Konsthantverk som omfattar galleri, butik, café, scen och projekt. Man håller till i byggnaden Mellan Nääs. Man har ett populärt café och många bra utställningar. Man har befunnit sig i dessa lokaler sedan 2008. Tidigare höll man till uppe vid slottet och fanns närmare stallet där det var restaurang. Restaurangen var mycket populär och drevs av en Joakim Fogelbär under många år. Men 2002 stod restaurangen tom på grund av en konflikt med dåvarande VD.

Vid detta tillfälle jobbade Mats för Kulturförvaltningen i Göteborg och hade precis avslutat Göteborgs Internationella Konstbiennial.

När Mats då upptäckte den tomma restaurangen föddes tanken om att få hyra den tomma lokalen under ett år för att presentera konsthantverk där, vilket gick bra. Det blev också ett godkännande från hustrun om att göra detta och de öppnade tillsammans ett kooperativ, vilket gjorde att medlemmarna hjälpte till att betala hyran.

Lokalen hyrdes och man bildade Nääs Konsthantverk och de blev fem i styrelsen. Några var med i Lerverk och några kom från Stockholm. Man profilerade sig på nordiskt konsthantverk och från olika delar av Sverige.

Det bestämdes att styrelsen drev butiken och galleriet medan Mats tog ordförandeskapet.

Titeln var viktig för Mats och han blev "Manager of Nääs Art and Craft". Den eftersökta karriären var etablerad! Verksamheten blomstrade och allt gick bra.

När man sedermera fick byta lokal med Nääs Slott och fick hela huset Mellan Nääs kunde man öppna caféet också vilket är en viktig del när man ligger en bit utanför en stad. Så caféet har betytt mycket, en bra utställning en trappa upp och musikscen på sommaren blir ett vinnande koncept.

Nääs Konsthantverk är en icke vinstdrivande ekonomisk förening men tillhör inte Nääs Slott på något vis.

Och ända sedan 2002 har man jobbat med projekt både i Sverige och utomlands. 2004 fick man bland annat en fråga från Svenska Institutet om att göra en utställning i Tirana i Albanien vilket inte var så lätt. Landet var i kaos på grund av ett statligt Pyramidspel som kraschat. Detta är ett av många projekt genom tiderna.

Andra trevligheter som man kan besöka under sommaren är Körfestivalen med både svenska och internationella arrangörer, Konserter som hålls lördagar, och Barnföreläsningar allt detta från den lilla Amfiteatern.

Ett spännande nytt projekt kan bli aktuellt i Nice det kommande året. Mats är den som kommer med idéerna till nya projekt och finansieringen sökes ofta genom ambassader eller EU. Privat finansiering förekommer nästa aldrig.

Vill man veta mer om Nääs Konsthantverk och alla dess ingående delar, gå då in på Google och sök på Nääs konsthantverk.se

Presidenten tackar Mats för detta intressanta föredrag om Nääs Konsthantverk och deras projekt i Sverige och utomlands och han får av oss alla varma applåder.

Vill man höra om utvecklingen av Masthuggskajen i Göteborg skall man gå till Lark på fredag

Inkommande President slår i klockan och mötet avslutas!

Lars Z

Veckomöte nr 20 den 24 januari 2023

Kommunstyrelsens ordförande

Victor Lundblad

Dagens möte inleddes på bästa sätt - med bruna bönor och fläsk!

Mätta och belåtna hörde vi så President LP:s inledningsanförande där han omtalade att denna dag år 1273 flyttades benen från avlidna biskopar och dylikt från Gamla Uppsala till Östra Aros, det som sedan blev Uppsala. Samma dag men år 41 dog Caligula. Upplyftande information för undertecknad historienörd.

Han omtalade också att vi var 38 egna medlemmar, vilket ger 59% närvaro (60% om man räknar rätt)! Tre gäster välkomnades förutom föredragshållaren; Henry Andersson fd kommunalråd, Lena Bolle Inner Wheel Alingsås Lerum Vårgårda och den mest långväga Rosie Lundblad, Svantes moatjé, från RK Jarlabanke i Täby. Alla hälsades välkomna med en applåd.

Anders Haggård hade en hälsning från Rotaryklubben i San Diego som han hälsat på, och Arne Gabrielsson omtalade att sju rotarykamrater hade bevistat Curt Olssons begravning.

Så var det dags för Victor Lundblad att få ordet. Han började med att berätta om samarbetet mellan M och S som förverkligats efter att man ordnat ett samarbetsavtal mellan partierna.

Tidigare har Alliansen styrt men eftersom de tappat två mandat krävdes medverkan av Sverigedemokraterna för att få majoritet vilket inte de andra i Alliansen accepterade varför man sökte sig till S. Victor tror att genom samarbetet kommer M, och antagligen också S, få igenom många nödvändiga projekt.

Tre huvudpunkter finns i M+S avtalet:

1. Vi finns till för våra medborgare.
2. Vi har ett stort arbetsgivaransvar gentemot kommunens tjänstemän.
3. Vi ska hushålla med resurserna.

Man har rivstartat med att byta ut vision 2025 (Lerum ska vara den ledande miljökommunen) med Agenda 2030 som är en handlingsplan med tre dimensioner av hållbar utveckling: den ekonomiska, den sociala och den miljömässiga.

Han talade varmt om vad de vill förverkliga och vi får väl se om det händer något. Kanske Konsumtomten blir bebyggd efter alla år och kanske Härskogsvägen blir rakare? Det verkar lovande men vi får se hur det går.

Vi tackade för ett trevligt anförande med en stor applåd.

Magnus Bolle

Veckomöte nr 21 den 31 januari 2023

Industriarvet i Säveåns dalgång

Birgitta Waldenborg

Presidenten öppnade möte 21, år 22/23, med att anmäla en närvaro av 41 medlemmar dvs 66 %. Förutom föredragshållaren gästades vi av Lisbeth Gabrielsson från Inner wheel. Dagens födelsedag firades med hurrarop och sång för Lars Zetterström. Historiska händelser denna dag angavs som: Brexit start, första covidfallet i Sverige, Mario Lanza och Noman Mailer föddes och Fritiof Nilsson Piraten och Evert Taube dog. Presidenten gav information om vad han kommer att ge skriftlig info om vid senare tillfälle.

Birgitta Waldenborg, med sin början som ansvarig för kulturnämnden, inledde, efter anmäld försening, sitt föredrag med en bildpresentation med namnet "Säveåns historia från 1400-talet till nutid". Redovisningen var avgränsad till sträckningen inom Lerums kommun. Första plats var Solveden som gränsar till Alingsås kommun. Ålfisket var viktigt, under historisk tid, då det gav kompletterande näringsrik föda för befolkningen, därför anlades Ålakistor i ån. Senare tillkom även två kvarnar och ett sågverk. Två kraftverk byggdes 1863 i det vackra området. Nästa viktiga plats var Tollereds Ström, med Bergafallet, som rinner ur i

Sävelången. Namnet Tollered kommer från Torella som betyder "den stridbara". Här anlades kvarnar, sågar, tegelbruk och ett brännvinsbränneri. Nääs Fabriker byggdes av "Bergarna" 1824. Sonen Assar Berg reste till England efter Fortifikationsutbildning vid Karlberg i Stockholm för att utbilda sig inom "Spinneri-tekniken". Då genom att rita av och ta med sig vissa detaljer hem till Nääs. Det unika med Tollered och Nääs var att ägarna även byggde upp ett fungerande samhälle till arbetarnas förbättrade levnad och trevnad. Tre kraftverk byggdes bl.a. med hjälp av en trumma från Torskabotten. Slottet byggdes av adliga ägare med start under 1600-talet. 1824 köpte Per Wilhelm Berg slottet och August Abrahamsson byggde en fabrik för tillverkning av: hyvelbänkar, skolstolar och vävstolar. Floda Herrgård från 1100-talet utvecklades 1633 till 1724 av släkten Örnevinge och C.V. von Döbeln byggde ett järnbruk som var mycket lönsamt. I samhället byggdes en stor ålkista vid kvarnen samt vågfabrik, en smedja som bl.a. tillverkade Volvos första kaross och ett Garveri som utnyttjade malen bark och tyvärr lämnade stora avfall direkt ut i ån. Vid Kusebacka bro anlades ålkista och kvarnar. I Hillefors tillkom ett snickeri och en såg som utnyttjade vattenkraften genom turbiner och ej via, som tidigare, vattenhjul. 1898 tillkom en havregrynskvarn, smedja, hönseri, skogsbruk och ett kraftverk som producerade växelström. Britannia fabriken tillverkade mat- och köksbestick med en legering av tenn, koppar och altemon. Vattenfallet som utnyttjades var på 2,5 meter. Vid Knavra Bro som Alströmmen var med om och bygga restes en galgbacke. Vid Örslunda fanns Gamlebo fabrik och färgeri. I Hedefors med ett 7 meters vattenfall anlades ett samhälle som liknade Tollered, dock ej lika välorganiserat, med bl.a. ett spinneri som vävde ett utmärkt kamgarn i 30 år. Holmabro var platsen för ett bryggeri för svagdricka och handelsträdgårdar. Vid Aspenäs Bro fanns badhus målade i starka färger. Vanligtvis fanns trägolv ca 1,5 meter nere i vattnet då folk normalt ej kunde simma. Badhusen användes av ägarna till de stora sommarvillorna.

Birgitta W informerade att hon skriver en bok i ämnet som beräknas komma i tryck under april med namnet Kungsådra – Säveån.

Många frågor fick bra svar. Birgitta fick kraftfulla applåder för sitt innehållsrika och intressanta föredrag och ett speciellt tack från Presidenten som under sin levnad arbetat på flera platser längs Säveån.

Presidenten avslutade mötet med att anbefalla klockringning och hälsade alla välkomna till mötet nästa tisdag.

Vid tangenterna / Sture Larsson